Rok 1936

Zima

Zima z roku 1935 na rok 1936 byla mírná, podobná víc jaru. Pouze před vánocemi jsme viděli po několik dní sníh. Avšak dlouho do jara bylo chladno.

Zatmění měsíce

8. ledna bylo úplné zatmění měsíce.

Šibřinky

V sobotu 2. ledna pořádal Sokol VII. Šibřinky s rázem „Cirkus světa“. V neděli 12. ledna byly pro děti „Dětské kostýmní radovánky“, při nichž byla opakována šibřinková scéna a provedena scéna dětí.

Šibřinky 1936, dekoraci provedl Josef Novotný, učitel z Morkovic, ráz: "cirkus světa", foto Fr. Zástava

Kanalizace náměstí!

Koncem ledna bylo začato s kanalizací náměstí. Byla zkanalizována východní strana, kanalizaci nezbytně vyžadující, mělo-li se upravit náměstí. Strana západní má přirozený spád od náměstí, nemá tedy výtoků z domů do náměstí a její nezkanalizování nemůže tedy bránit v úpravě a pěkném vzhledu náměstí. Kanalizace byla provedena podle kanalizačního plánu až na to, že její vyústění bylo zatímně provedeno do potoka u Budovy a ne za Olejnu, jak počítá kanalizační plán. Bylo to učiněno z důvodů nákladových, neboť vedení za Olejnu je o mnoho delší a počítá i s čistící stanicí. Práce byla skončena do jara. Konali ji nezaměstnaní. Přípojky do hlavního kanálu dělali si majitelé domů sami a přispěli také ještě polovinou na věcná vydání hlavní kanalizace. Druhou polovici věcného nákladu a příplatky nezaměstnaným hradila obec. Konečně tedy zmizely na náměstí příkopy, v nichž hnila voda a lužovka, a byl dán základ definitivní úpravy náměstí, na níž se začalo pracovat už na podzim 1935 a jež byla také v roce 1936 až na nějaký nevysazený stromek úplně dokončena. Pro rok 1937 zbylo tedy upravit ještě západní stranu náměstí, která bude o mnoho snazší. Tady se pouze urovná terén, vypískuje a položí se jednotný dlaždicový chodník. Potíže tu bude činit pouze chybějící rygol, který by měla udělat silniční správa, a odstranění hrbolů, které tvoří na náměstí několik vysoko klenutých sklepů některých rolnických usedlostí. Tyto sklepy vybíhají do náměstí, mají do něj otvory a bude přinejmenším nutno snížit jejich klenutí. O úpravě východní části náměstí, tvořící skoro výhradně celý problém jeho vzhledu, bude dost podrobně psáno o něco dále. Kdo by však hledal přílišné podrobnosti, může je najít v protokolech místního okrašlovacího spolku, který vlastně úpravu náměstí určil a provedl.

Předvojenská výchova

2. února bylo v sokolovně začato s předvojenskou výchovou mládeže škole odrostlé. Výchovu vedli místní záložní důstojníci. Také okolní obce s touto předvýchovou začaly.

Divadlo ve prospěch Opm

3. února bylo v sokolovně pořádáno divadlo ve prospěch Okresní péče o mládež. Byla hrána výpravná pohádka o 4 obrazech „Kašpárek, vlk a Červená Karkulka“ V loze Kašpárka vystoupil autor hry Antonín Turek, ředitel Vzorného dětského divadla v Praze. Ostatní úlohy obsadili ochotníci ze Zdounek. Divadlo pořádal odbor Ochrany matek a dětí v Morkovicích. Odpolední představení bylo pro děti a večerní pro dospělé.

pozvánka na taneční večer

Noví náměstci

Poněvadž v roce 1935 dosavadní I. i II. náměstek starosty přestoupili k jiným politickým stranám (komunista Martin Pěnčík k národním socialistům a lidovec František Bleša k fašistům), byli zbaveni funkcí a za ně zvoleni noví: Koncem roku 1935 II. náměstkem Josef Bleša za lidovce a v lednu 1936 I. náměstkem Jan Židlík za komunisty.

Měšťanka se stává obvodovou

Na jaře vykonali zástupci okolních obcí několik schůzek, na nichž se za účasti úřadů projednávalo prohlášení místní měšťanky za školu obvodovou. Obvod utvořily obce: Morkovice, Slížany, Počenice, Uhřice, Pornice, Prasklice, Pačlavice a Lhota. Obvodem má se škola stát od 1.9.1937. Obvod převezme také původní budovu měšťanky (novostavba z roku

1924 bez přístavby z roku 1930) i s dluhem 700 000 Kč. Za to budou do této školy povinně docházet všecky schopné děti obvodu ze 6. – 8. školního roku.

Protiletecká civilní obrana

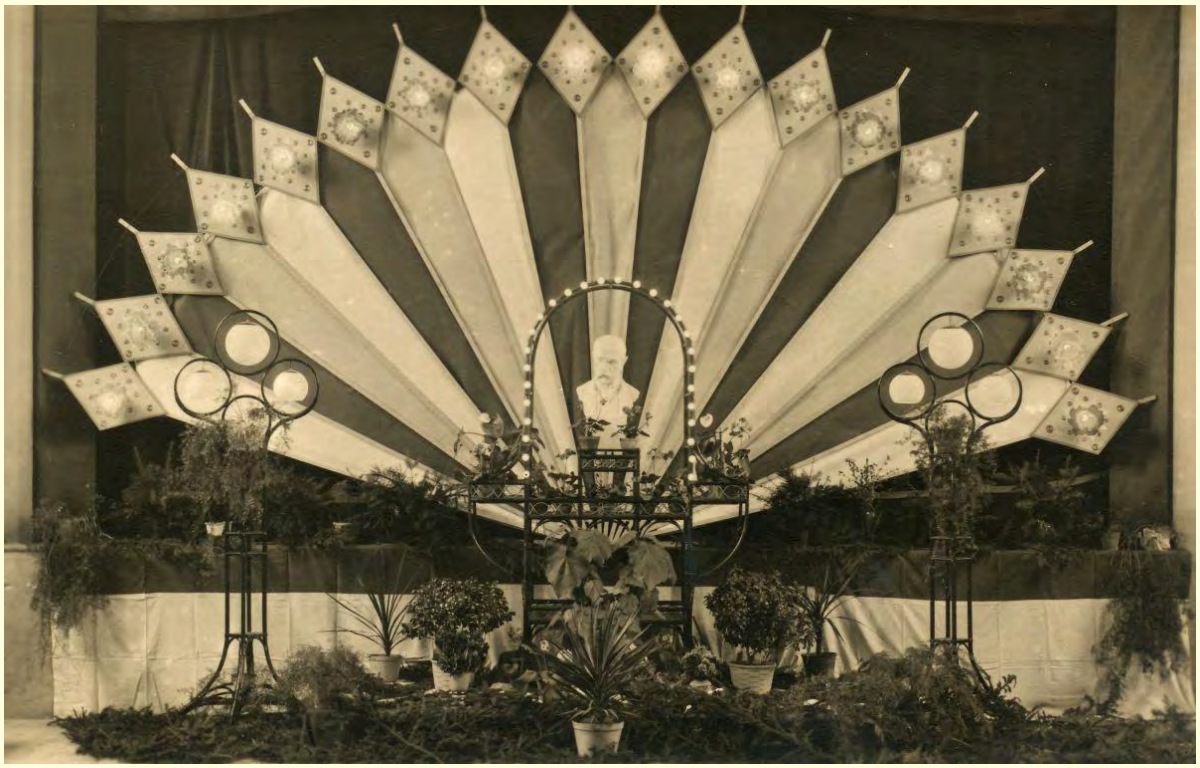
V únoru začalo se s organizováním protiletecké civilní obrany. Velitelem jejím byl jmenován učitel Karel Polách. Ten Morkovice rozdělil na šest obranných obvodů, každý obvod má svého velitele z osob pro stáří vojenské povinnosti zproštěných a každý velitel má pro případ obrané služby přikázán nejbližší mu soukromý telefon.

Vyložení obecní kroniky

V době od 15. do konce února byla kronika vyložena k volnému nahlédnutí v obecní kanceláři.

86letý TGM

86. narozeniny presidenta Osvoboditele byly oslaveny 7. března ráno školními slavnostmi a slavnostní schůzí obecního zastupitelstva, jež odeslalo tento telegram: „Panu presidentu Osvoboditeli T.G. Masarykovi, Lány. Obecní zastupitelstvo městyse Morkovic u příležitosti Vašich 86. narozenin děkuje Vám za vše, co jste vykonal pro samostatnost naší republiky a vyslovuje Vám oddanost a vděčnost.“ Večer 7. března zapálil místní hasičský sbor „u Panny Marie“ za Havlíčkovou třídou hranici. 8. března v neděli byla ještě veřejná oslava v sokolovně, pořádaná osvětovou komisí. Pořad obstarali žáci. Přednášku o „Masarykovu dni čsl. zahraničí“ měl ředitel František Svoboda.

dekorace M. Breuera ke slavnosti 86. narozenin T.G.M. 7.3.1936, foto Fr. Zástava

„Červenobílá scéna“

8. března sehrála první divadelní představení tzv. „Červenobílá scéna“, divadelní odbor strany národně-socialistické v Morkovicích. Hrála se komedie Miloše Kareše „Ryba a host třetí den“.

List košíkářů zastaven!

V březnu vyšlo poslední číslo „Moravských košikářských rozhledů“, jediného košikářského listu v republice, vycházejícího v Morkovicích 13. rok. Příčinou zastavení byly veliké nedoplatky odběratelů a inserentů.

„Na tý louce zelený“

O velikonocích 12. a 13. dubna sehrál Sokol 2x moderní operetu „Na tý louce zelený“ (Skladatel Jára Beneš, autoři textu: Mírovský – Špilar – Tobis – Rohan.)

sólový pár Lidie Pátíková a Růža Fránková

„Venoušci“

zajíčci

myslivečky

dvorní dámy z Horowitz

myslivci

Sochy na náměstí

16. května prohlédl zástupce Památkového úřadu v Brně obě sochy na náměstí. Jsou staré (sv. Jan přes 200 let, sv. Florian o něco mladší), pěkné, zasluhují úpravy, nemají se však natírat, nýbrž nechat jako přírodní konzervovaný kámen. Památkový úřad na jejich opravu přislibuje subvenci ve výš 1/4 nákladů. Zvláště sv. Florián se líbil.

socha sv. Jana před domem č.p. 102, za ní stará trafika

Vzdělavatel ČOS v Morkovicích

17. května v neděli promluvil při sokolské okrskové besídce v Morkovicích na téma „Masaryk, Beneš a sokolstvo“ okresní školní inspektor z Tišnovska Antonín Krečí, vzdělavatel České obce sokolské. Pozval ho sem MUDr. Vladimír Zapletal.

Dropi v Morkovicích

18. května zaběhli až k Morkovicím tři dropi, kteří uprchli z rezervace na Žitném ostrově u Bratislavy. Drop velký žije v malých skupinách ve východní Evropě. Chyceni nebyli, neboť zmizeli v lesích.

Místní skupina Hanáckého národohospodářského sboru

15. června konala v Morkovicích schůzi Kroměřížská odbočka Hanáckého národohospodářského sboru. Z Kroměříže přijelo 9 hostí, kteří ve schůzi objasnili účel této organizace. Zájezd zprostředkoval starosta městyse Vilém Pátík. Na schůzi byla založena místní skupina tohoto sboru s předsedou starostou Vilémem Pátíkem. Skupina dělí se na dvě sekce: košikářskou a všeobecnou. Referentem sekce košikářské je předseda společenstva košikářů František Hrabánek, referentem sekce všeobecné kronikář Josef Přikryl. Skupina má sbírat požadavky kraje a domáhat se jejich splnění na patřičných místech prostřednictvím Hanáckého národohospodářského sboru v Praze. Skupina HNS v Morkovicích měla při založení tyto členy: Vilém Pátík, Josef Přiryl, místní školní rada, farní úřad, velkostatek, společenstvo košikářů, obchodníků a řemeslných živností a obce Pornice, Prasklice, Pačlavice a Dětkovice.

Třetí pokus o IV. měšťanku

16. června usneslo se obecní zastupitelstvo spolu s finanční komisí na zřízení IV. měšťanky. Byl to tentokrát už třetí pokus a opět ztroskotal. Přihlásilo se pouze 12 žáků, ač minimum je nyní 20 žáků. Tím bylo realizování tohoto návrhu kronikáře a starosty městyse opět odsunuto. Do roku se však pokus bude opakovat.

Národní garda v Morkovicích?

16. června konala se přípravná schůze k založení Národní gardy v Morkovicích. Než ani druhá schůze v dni 30. června k založení gardy nevedla, ač myšlenku přinesl sám starosta městyse Vilém Pátík. Uskutečnění znemožnily různé osobní rozpory.

Sochy na náměstí přeneseny

16. června byla přenesena socha sv. Jana, která po 200 let stála před domem č. 102 na náměstí. Na návrh kronikáře byla umístěna před č. 106 na náměstí při chodníku. Tím se sochou sv. Floriána a pomníkem padlých vytvořila pěknou, sladěnou trojici. Před domem č. 102 stála u samé silnice, vadila chodníku, tísnila beztak malé prostranství, menšené ještě dřevěnou trafikou, která stála vedle sochy. Také trafiku bylo nutno odstranit, byla také skutečně rozebrána a v podobě daleko vkusnější postavena v rohu za Lidovým domem, kde vyplnila nevzhledný kout. Obě sochy, sv. Jan i sv. Florian, byly zbaveny nátěrů, konzervovány a upraveny podle instrukcí Památkového úřadu v Brně. Současně byly také obě zbaveny železných nosičů, na nichž za stara bývalo zavěšeno pouliční osvětlení. Dřevěný plůtek okolo pomníku padlých byl odstraněn, prostranství okolo upraveno a podle návrhu řídícího učitele Mořice Breuera byla okolo pomníku zřízena umělá skalka. Poněvadž s úpravou soch a náměstí vůbec se spěchalo, aby byla hotova do chystané velké „Národní slavnosti“ v den 28. června, byla zatím socha sv. Floriána ponechána na původním místě a pouze obrácena obličejem k silnici. Dodatečně potom o prázdninách byla přenesena kousek

směrem k pomníku padlých, aby byla uprostřed zeleného trávníku, souběžná s chodníkem a byla také osazena níž oproti dřívějšku. Po úpravě terénu byla totiž na starém místě vysoko. U pomníku padlých byly odstraněny vpředu dvě lípy, takže zůstaly pouze dvě lípy zadní. Lípy u soch vzhledem k přemístění soch byly skáceny a nahrazeny stromky jehličnatými.

pomník padlých ve světové válce po úpravě

Poklad pod sochou sv. Jana

Když se v sobotu 20. června rozebíraly staré základy sochy sv. Jana před domem č. 102, položené asi 3/4 m v zemi a tvořící vlastně nad terénem malý vršíček, našli dělníci na dně základů, zbudovaných z kulatého kamene („kočičích hlav“), uprostřed kamenné korýtko, přikryté kamennou deskou s letopočtem 1735. To je rok zřízení sochy. V korýtku byla vložena plechová krabice, značně už strávená rezem, a v ní bylo 9 stříbrných penízů z doby Karla VI. a starších. Jeden byl Karla VI. z roku 1735, 1 Karla VI z r. 1724, 1 Leopolda I z r. 1667, 1 pražský groš Václava II, 1 pruský peníz Fridricha III. z r. 1697, 1 polského krále Fridricha Augusta z r. 1727, 1 Christiana Ludovice z r. 1659, 1 olomouckého kardinála Františka Ditrichštejna bez roku a 1 drobný Leopolda I. z r. 1683. Do základů sochy tento malý poklad vložila na památku vrchnost. Celek je nyní uložen v místním muzeu. Ač se nic určitého nevědělo, přece byl nález očekáván, jednak proto, že podobných případů je víc, jednak asi žilo mezi lidem něco z ústního podání, co soše tento poklad přisuzovalo. Aby snad v budoucnu naši potomci kdyby sochu přenášeli přes to, že je nyní na pěkném místě, neočekávali podobného nálezu, upozorňuji předem, že do betonového základu sochy před č. 106 nebylo uloženo nic.

Prezident Beneš v Kroměříži

18.června přijel do Kroměříže druhý prezident republiky dr. Eduard Beneš s chotí. Zastavil se tam na hodinu na své první prezidentské cestě Moravou. Uvítání ve špalíru zúčastnila se také část žactva naší obecné i měšťanské školy.

Parčík před farou

V červnu byl zřízen před farou parčík. Dosud to bylo prostranství zcela neupravené s několika nahodile vsazenými keříky.

Náměstí upraveno!

V červnu končila se také už na podzim započatá úprava náměstí. Jak už zmíněno, pracováno tak, aby náměstí bylo upraveno k Národní slavnosti, chystané na den 28. června. Upravena byla ovšem pouze strana východní, ale tím se také vlastně dostalo úpravy největší a nejhlavnější části náměstí. Náměstí bylo urovnáno, okolo domů byly upraveny chodníky, vyměřeny vjezdy, zřízen chodník podél silnice, všecky cesty vypískovány a zbytek praven jako zelené tabule oseté parkovou travou. Sochy byly už na svých místech i se svými stromky (až na malé posunutí sv. Floriána), pomník padlých měl svou skalku a květnaté okolí, u Široké byla vysázena květinová výseč, do níž byly vsazeny i dvě smuteční vrby, z nichž jedna měla krýt pumpu, před domem č. 101 byla postavena nová vkusnější pumpa rovněž s květinovým okolím. Pouze horní část náměstí zůstala zatím bez stromků a květů. Jak už také zmíněno, zbylo pro rok 1937 upravit západní stranu náměstí a opatřit lavičky.

V roce 1936 bylo tedy vykonáno mnoho: náměstí bylo zkanalizováno, urovnáno a upraveno, sochy přeneseny a upraveny, odstraněna trafika, zřízen parčík před farou, založen park u kostela a znovuzaložen park pod kostelem. Hlavní veřejná místa v městečku byla tedy upravena a tím Morkovice neobyčejně získaly na vzhledu. Stala se věc veliká! Konečně jsme se dočkali náměstí! Dosud to byl takový „husí rynk“. Kronikář po této úpravě volal dlouhá léta a vděčí okrašlovacímu spolku, že za blahovolné podpory obce, která dala k dispozici pracovní síly zdejších nezaměstnaných, tohoto samozřejmého a přece dosud neuskutečnitelného úkolu se ujal a provedl jej. Nejvíce se o práce zasloužili: Mořic Breuer, duše celé práce, předseda okrašlovacího spolku ředitel František Svoboda a místopředseda okrašlovacího spolku pekař Alois Vojáček.

Úprava výročních trhů

Úpravou náměstí se ovšem změnila i obvyklá místa trhovců na výročních trzích. Dosud stáli všude po náměstí, nyní však na trávníky nesměli šlápnout a mohli si své stánky stavět pouze na místech vypískovaných. Poněvadž tolik bud nyní na náměstí nevešlo, protáhla se dvojitá řada bud okolo silnice až po sirotčinec v Nádražní třídě. V archivu máme fotografii prvního takto zorganizovaného „jarmarku“ z 22. června a ovšem pro srovnání i fotografii z doby dřívější.

jarmark v roce 1936

V den 28. června konala se v Morkovicích veliká i památná „Národní slavnost“.

POZVÁNKA

Pod protektorátem starostenského sboru okresu zdouneckého a obecního zastupitelstva v Morkovicích pořádají okresní předsednictvo předvojenské výchovy, obě místní školy a ovocnářsko-okrašlovací spolek

NÁRODNÍ SLAVNOST

V MORKOVICÍCH 28. ČERVNA 1936

Vstupné na dopol. a odpolední slavnost:
K stání 2·–, sedadlo 3·–, na tribuně 5·– Kč.

Vstupenky se prodávají po celý den.
Račte je nosit viditelně.

Dopoledne:

Zakončení předvojenské výchovy

V 9. HODIN:

Sraz branců všech okrsků okresu zdouneckého v sokolské zahradě. – Závody ve vrhu granátem. – Prohlášení vítězného družstva. – Odchod na náměstí k pomníku padlých.

V 11·30 HODIN:

Proslov velitele kroměřížské posádky a vyznamenání pilných branců. – Státní hymna.

OD 10 – DO 11 HODIN:

KONCERT NA NÁMĚSTÍ.

Otevření krajového musea

V 9. HODIN:

Slavnostní uvítání hostů v budově mistrovské školy košikářské. – Proslov Dra Vladimíra Zapletala. – Předání musea.

OD 10–12 HODIN:

Veřejná prohlídka musea.
Vstupné dobrovolné.

Společný oběd v hostinci p. V. Halamy.

Odpoledne:

Květinová slavnost

O 14. HODINĚ:

Průvod od nádraží do sokolské zahrady. – Jeho uspořádání: Skupiny dětí, představující různé květiny, květinové vozy s královnou, vojenští a civilní hodnostáři, Národní garda, starostenský sbor, obecní zastupitelstvo, legionáři a vojíni ze světové války, branci předvojenské výchovy a ostatní hosté.

V 15·30 HODIN:

1.) Reje a tance květin. – Vystoupí Pampelišky, Sedmikrásy, Poměnky se sólovou tanečnicí, Macešky, družičky s květinovým košem, obručemi a vázami, Kopretiny, Vlčí máky a Růže s královnou květin. – Společná rej, hold královně a skupinový odchod.

2.) Slavnostní proslov.

3.) Slovenská beseda

Cvičí 300 krojovaných dětí.

Vystoupení Národní gardy z Kroměříže.

Večer:

Květinový ples

Začátek ve 20·30 hodin v Sokolovně.

Vstupné 5·— Kč a daň.

Hudba pana Ant. Kuby v Kroměříži.

V Lidovém domě.

Vstupné 3·— Kč a daň.

Hudba pana Trávníčka v Morkovicích.

KVĚTINOVÁ DEKORACE.

Pořádalo ji okresní předsednictvo předvojenské výchovy, obě místní školy a ovocnářsko-okrašlovací spolek pod protektorátem starostenského sboru okresu zdouneckého a obecního zastupitelstva v Morkovicích. Zisk z celého podniku, přes 2 000 Kč, byl věnován na úpravu náměstí v Morkovicích.

průvod branců při Národní slavnosti

Dopoledne v 9 hodin konalo se zakončení předvojenské výchovy s programem: sraz branců všech okrsků okresu zdouneckého v sokolské zahradě, závody ve vrhu granátem, prohlášení vítězného družstva, odchod na náměstí k pomníku padlých, zde proslov předsedy Národní gardy z Kroměříže MUDra Aloise Dubovského, vyznamenání pilných branců, státní hymna. Od 10-11 hodin byl koncert na náměstí. Slavnosti se zúčastnila Národní garda z Kroměříže a z Brna.

národní garda

Současně s ukončením předvojenské výchovy konalo se o 9. hod. ráno také otevření nového krajového muzea. Pozvaní (s nimi i několik nepozvaných) sešli se v muzejní místnosti v počtu 37 osob, hosty uvítal za starostu městyse, který byl zaneprázdněn jako okresní velitel předvojenské výchovy, I. náměstek Jan Židlík, načež MUDr. Vladimír Zapletal jako první archivář Morkovic přednesl proslov, který je uložen v archivu mezi instrukcemi pro archiváře, kde jsou zároveň také všechny listiny, týkající se začátků a otevření muzea. Líčit začátek sbírání starých památek a sběratelský rozvoj, který pak vedl k jeho návrhu zřídit morkovskou pamětní síň, návrhu, který pak kronikář Josef Přikryl rozšířil o přímý návrh na zřízení Musea morkovského kraje. Do dne otevření se návrh uskutečnil aspoň v úplném zařízení jedné musejní místnosti. Uvedl, co pěkného už v museu máme a co nás čeká, máme-li vybudovat museum alespoň minimálního rozsahu, tj. museum o třech místnostech. K tomu by bylo potřeba celého prvního poschodí staré školy pod kostelem, kde je dnes umístěna státní mistrovská škola košikářská, jejíž jednu místnost s povolením ministerstva užíváme právě jako první musejní místnost v Morkovicích. I. náměstek vzal pak museum jménem obce do ochrany a prohlásil je za otevřené. Účastníci otevření prohlédli si potom památky, načež od 10 – 12 hodin bylo museum přístupno i veřejnosti. Do vyložené listiny návštěvníků se však hned v den otevření mnoho přítomných nepodepsalo, takže za první den je v ní jenom 105 podpisů. Museum bude zatím otevíráno nepravidelně vždy na zvláštní oznámení, později pravidelně. Název Musea je „Museum morkovského kraje“ v Morkovicích. Prvním správcem musea je dosavadní kronikář a archivář Josef Přikryl. V den otevření mělo museum celkem 281 inventárních čísel památek a musejní knihovna 120 čísel, chybí ovšem mnoho nezaknihovaných věcí menších a také celý archiv legionářů není v těchto cifrách započten, neboť rovněž do dne otevření nebyl zaknihován. Jinak mělo museum v této první místnosti „Zeď košikářů“ s košikářským praporem, postavníky, cechovní truhlicí, podobiznou mistra J. B. Foerstra s reprodukcí první strany rukopisu „Košikářovy ruky“ a mistrova diplomu, s vývojem košikářských výrobků, Koutek legionářů“ na zdi a s jednou vitrinou, 4 skleněné skříně s vyloženými památkami (nápisy na skříních: musejní knihovna, archiv a knihovna legionářů, archeologie, archiv a cechy), 4 rozměrné vitriny (v první byly památky na význačné morkovské rodáky nebo ty, kdož jako významní lidé v Morkovicích působili, v druhé památky cechovní, v třetí archeologie, ve čtvrté divadelní památky morkovského Sokola včetně ovšem pmátek na pobyt Tylovi rodiny v Morkovicích), galerii čestných občanů, podobizny význačných rodáků nebo těch význačných lidí, kteří měli k Morkovicím

blízký vztah, mezi nimi biskupa Jana Blahoslava, matky morkovského rodáka malíře Vladimíra Šindlera a malby hraběte Filipa Kinského, který pro museum kromě jednoho motivu z Morkovic a obrázku cechovních památek namaloval také 6 podobizen bývalých držitelů morkovského panství z rodu Zástřizlů, fotografie spolkové a soustu jiných památek na zdech i rozestavěných okolo zdí. O množství a vzhledu památek a jejich uspořádání v den otevření musea svědčí ostatně soubor 6 fotografií, které jsme v den otevření pořídili a jimiž jsme se celou musejní místnost snažili zachytit.

Odpoledně byla „květinová slavnost“, kterou pořádaly místní školy. O 14. hodině vyšel od nádraží pestrý průvod.

obecní zastupitelstvo

Bylo v něm 335 dětí krojovaných za různé květiny, 2 květinové vozy, korporace, protektoři, vojenští a civilní hodnostáři, národní garda, legionáři, bývalí frontovníci, branci předvojenské výchovy a ostatní hosté. Krásně stavěný a bohatě květy ozdobený vůz s královnou květin růží obklopenou dvěma družkami táhlo 28 dětí, přistrojených za koníky s mocnými ozdobnými chomouty. Po průvodu městečkem konala se vlastní květinová slavnost na cvičišti v sokolské zahradě. Byly to reje a tance květin, doprovázené reprodukovanou hudbou. Vystoupily Pampelišky, Sedmikrásy, Pomněnky se sólovou tanečnicí, Macešky, Družičky s květinovým košem, obručemi a vázami, Kopretiny, Vlčí máky a Růže s královnou květin. Nejkrásnější byla společná rej, rovnající se vlastně bohatému míchání barev, s holdem královně a skupinový odchod. Zubní technik Bedřich Malík zfilmoval tuto slavnost a film bude uložen v museu, je jenom litovat, že nebyla zfilmována barevně. „Květinová slavnost“ byla

myšlenkou a dílem řídícího učitele Mořice Breuera, vynikajícího neobyčejně ve vynalézání a praktickém provádění skvělých, oslňujících, dekorativních slavnostních scén a námětů. Po slavnostním projevu odborného učitele Otmara Zemana z Kroměříže o „Slovanské besedě“, kterou tančili ve slovanských krojích žáci V. tříd, vystoupila ve cvicích s puškou Národní garda s Kroměříže. Večer za květinových dekorací byly ve dvou sálech květinové plesy, v sokolovně a v Lidovém domě.

Založení musejního spolku

20.dubna založil správce musea musejní spolek v Morkovicích pod názvem „Volné musejní sdružení“. V den založení měl spolek 46 členů. Spolek nemá zatím stanov a řídí se několika přijatými zásadami o právech a povinnostech členů. Je to pomocný musejní orgán, jehož členy mohou být občané nebo obce či korporace ze všech 16 obcí morkovského kraje, zahrnutých do péče morkovského musea. Bližšího o musejním spolku možno se dočíst v protokolní knize letopisecké komise v Morkovicích, vedené od roku 1924.

Badatelé Remeš a Otruba u nás

29. června navštívili v Morkovicích kronikáře dva významní moravští badatelé, archeolog a geolog MUDr. Mořic Remeš a ředitel botanické zahrady v Olomouci Josef Otruba, oba z Olomouce. Bádali v kraji každý ze svého hlediska. Zavezl jsem je zejména na naleziště rybích zbytků ve vápencové břidlici u Nítkovic a na nítkovské pískoviště Lipiny. Své poznatky jistě oba badatelé uplatní ve svých vědeckých článcích a publikacích a museu se nepochybně podaří tento tiskový materiál opatřit.

„Kámen odsouzenců“ přenesen

13. července přenesla obec na žádost kronikáře tak řečený „Kámen odsouzenců“ k radnici („Budově“) a uložila jej do chodníku pod pranýřem. Dosud byl součástí dlažby přede dveřmi domu č. 111 na náměstí. Je to jeden ze dvou kamenů, na němž vyslechl stoje odsouzený morkovským krevním právem ortel smrti. Kámen bude ostatně opatřen patřičnou tabulkou. O druhém kameni nevíme, o tomto dochovalo se jeho určení ještě v ústním podání. Je to rozměrná pískovcová deska tvaru nepravidelného pětiúhelníku síly od 20 – 30 cm.

Tanky v Morkovicích

10. července zrána jelo přes Morkovice směrem od Vyškova k Litenčicím kromě vojenských aut a motocyklů také 20 tanků. Bylo to jistě po prvé, co jela Morkovice tato velká zbraň, a vylákala proto domů mnoho diváků. Tato motorizovaná kolona má jinak středisko nedaleko, u Dědic.

Velký oheň

15. července od 1/4 na 6. hod. ráno vyhořelo v Havlíčkově třídě po levé straně (hledíme-li směrem k Litenčicím) 11 domků. Měly vesměs dřevěné štíty a byly kryty lepenkou. Oheň podporoval vítr. Hasiči z Morkovic, Slížan, Pornic a Pačlavic měli plno práce. Oheň vznikl asi od chatrného komínu. Při opravě bylo ovšem dbáno na to, aby domky dostaly tvrdou krytinu a hlavně zděné štíty.

požár 11 domů v Havlíčkově třídě

Nový velký oheň

29. července o 5. hod. ráno, tedy přesně za 14 dní od předešlé zprávy, vznikl nový velký oheň v úzké uličce Krále Jiřího z Poděbrad. Shořelo 5 domků po levé straně (hledíme li směrem z ulice Legionářské). Ani tady se nezjistila příčina požáru. Na okresu byla ve prospěch obojích pohořelých podniknuta sbírka. Bližší o obou ohních je možno se dočíst v musejních sbírkách novinových výstřižků. U druhého ohně byli hasiči Morkovic, Slížan a Pornic. Také tyto domky měly střechy lepenkové.

požár v ul. Krále J. z Poděbrad

1. cvičení v protiletadlové obraně

V noci na 29. července, tedy krátce před ohněm, konalo se 1. cvičení v protiletadlové obraně. Všude muselo být zhasnuto, lidé ukryti, leckde byly zapáleny umělé ohně, naznačující bomby, jež hasila služba CPO. Poněvadž však při cvičení bylo používáno požárového signálu, měli lidé zrána zvuk hasičské trubky za znamení nového poplachu a nevstávali. Skutečnost byla ovšem jiná. CPO používá i sirén a zvonů.

První legionářský pohřeb

30. července zemřel raněn srdeční mrtvicí košikářský dělník Jan Pěnčík, ruský legionář, účastník bitvy u Zborova, ve věku 46 let. Jeho pohřeb byl prvním legionářským pohřbem v Morkovicích a byl, jako jinde je ve zvyku, konán s vojenskými poctami. Byl zachycen fotograficky a fotografie jsou uloženy v museu.

první legionářský pohřeb

Legionářská hrobka

U příležitosti prvního legionářského pohřbu rozhodli se morkovští legionáři, že si zřídí na místním hřbitově společnou hrobku. Jan Pěnčík byl tedy do ní pochován první. Legionářská hrobka je 30 m dlouhé pole u severní hřbitovní zdi, ohraničené jediným kamenným rámem o ozdobené pruhem trávy a dvěma řadami růží, v hlavách a nohou legionářů. Každý legionář dostane stejný prostý náhrobek a časem chtějí legionáři společnou hrobku ozdobit sochou ruského legionáře.

Středomoravská výstava v Přerově

Ve dnech od 20. června do 16. srpna konala se v Přerově Středomoravská výstava, jíž se zúčastnily i Morkovice. Firma Vilém Pátík a synové vystavovala košikářské zboží, místní měšťanka tři fotografie školní budovy a plán školního parku a odbor Klubu čs. turistů pět fotografií přírodních krás našeho kraje.

Hoří stohy

2. září dopoledne zapálil jeden sedmiletý školák v Komenského třídě na poli 3 stohy slámy, které ovšem také shořely.

Spousty hrabošů

V létě vyskytovalo se na polích tolik hrabošů, že v září musel okresní úřad organizovat jejich hubení. Pole byla jimi rozryta díra vedle díry.

Trh na ovoce

28. září pořádal místní ovocnářský a okrašlovací spolek v sokolovně první trh na ovoce. Nebylo však o něj tolik zájmu, kolik se očekávalo, takže tento trh, míněný jako každoroční, se sotva udrží.

přemístění a oprava sochy sv. Floriana, základy vpravo ukazují, kde socha původně stála, září 1936

První musejní inspekce

11. října provedl první inspekci místního musea musejní inspektor Dr. Jaroslav Helfert, ředitel Moravského zemského musea a předseda Svazu Čsl. museí z Brna. S našimi musejními základy byl úplně spokojen.

28.X.

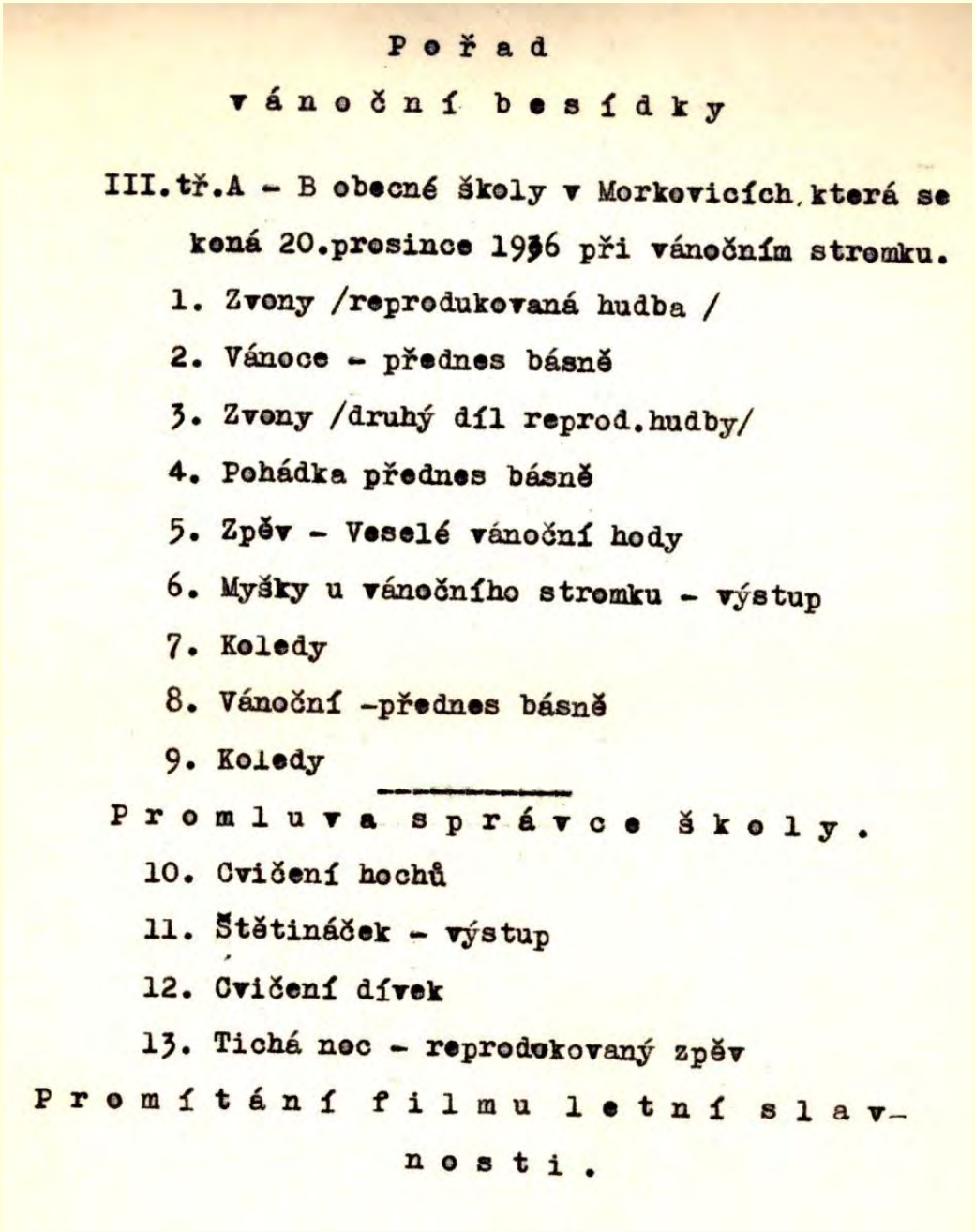
28. říjen byl oslaven obvyklým způsobem.

Pokus o založení pěvecko-hudebního spolku

31. října podnikl kronikář pokus založit v Morkovicích pěvecko-hudební spolek, který měl nést jméno „Foerster“. Politická roztříštěnost obce a s ní spojená nevraživost člověka k člověku i sobecké zájmy ostatních spolků způsobily, že o pokus nebylo zájmu a že ztroskotal. Kronikář však věří, že nepolitického pěveckého sboru by obec potřebovala a že čas změní k lepšímu podmínky pro jeho založení.

„Odtroubeno“

25. prosince sehrál dramatický odbor Sokola velkou výpravnou vojenskou operetu o třech dějstvích „Odtroubeno“. Provedli ji vlastně sokoli vyškovští a s nimi pouze představitel dramatického odboru místního zubní technik Bedřich Malík. Slova napsali Jiří Balda a Ruda Nížkovský, hudbu složil Jarda Jankovec.

Pořad

vánoční besídky

III.tř.A – B obecné školy v Morkovicích, která se koná 20.prosince 1936 při vánočním stromku.

1. Zvony /reprodukovaná hudba /
2. Vánoce – přednes básně
3. Zvony /druhý díl reprod.hudby/
4. Pohádka přednes básně
5. Zpěv – Veselé vánoční hody
6. Myšky u vánočního stromku – výstup
7. Koledy
8. Vánoční –přednes básně
9. Koledy

Promluva správce školy.

10. Cvičení hochů
11. Štětináček – výstup
12. Cvičení dívek
13. Tichá noc – reprodukovaný zpěv

Promítání filmu letní slavnosti.

Hospodářské poměry

V říjnu podle vzoru států jiných byla i u nás provedena nová devalvace koruny. Její hodnota byla znovu snížena asi o 1/6. Bylo to určité plus, zlepšené ještě tím, že obec byla oddlužena a že firma Vilém Pátík a synové začala vyrábět barevné kasety, které ve velkém vyvážela do zahraničí, zejména do Anglie. Tento export představoval sám o sobě mnohastatisícovou hodnotu. Tyto kasety na šití byly vyráběny z proutí, pedigu i různobarevných mořských trav, pěkně sladěny a uvnitř bohatě vykládány hedvábím, což dalo zaměstnání desítkám děvčat. Že byla obec, která nebyla sto úrokovat a umořovat své dluhy oddlužena pomocným fondem, o to měl zásluhu přísedící zemského výboru Stanislav Zavadilík, rolník ze Skaštic, jako legionář osobně dobře známý s morkovským starostou Vilémem Pátíkem. Od 1. července převzala země úrokování a umořování 1 000 000,- Kč obecních dluhů, na což potřebuje ročně 86 000,- Kč, takže obec úrokovala a umořovala pouze 300 000,- Kč. Tak se uvolnila, že mohla začít znovu i něco budovat.

Přes všechna tato zlepšení byly hospodářské poměry u nás i ve státě stále ještě hodně svízelné, jak může ilustrovat několik úkazů. Ve dnech 7. – 10. února byly v Morkovicích nepokoje pro stravování nezaměstnaných. Nebyli spokojeni s příděly, tvořili hloučky i davy, demonstrovali, znemožnili jednoho dne i práci v obecní kanceláři a vyučování ve třídách na

budově, takže proti nim muselo zakročit četnictvo a zatknout podněcovatele. Avšak davy i v zatýkání četnictvu bránily, takže nakonec 20. února četnická pohotovost o 20 mužích musela pod hrozbou sáhnutí k násilným prostředkům vyzvat davy k rozchodu a vydat zákaz shlukování. Lidé konečně poslechli. Podobné nepokoje jsme už před tím prožili v Morkovicích dvakrát, a to v zimě roku 1932, kdy se tlouklo v Morkovicích kamení, což bylo prací pro nezaměstnané, a při stávce v roce 1934. Ukazatelem špatných časů bylo i ožití starých zvyků, které za dobrých dob mizely a jich si už pomalu nikdo nevšímal. Lidé jich totiž začali užívat, aby si jimi něco vydělali. Chodilo se s medvědem, chodila spousta Tří králů atd. Ukazatelem špatných časů bylo i zaznamenané už zastavení „Moravských košikářských rozhledů“, jakož i případy nouzového bydlení. Tak jeden chudý občan postavil si na Slížanské ulici k obývání železniční vagón a jiné dvě chudé rodiny soudně vystěhované z bytů pro neplacení nájemného v měsíci dubnu byly nastěhovány z nedostatku obecních místností do stanu, který byl postaven na dvoře Budovy.

Stavební ruch

Stavební ruch byl v roce 1936 ještě slabý pro stále trvající, i když už trochu oslabenou, hospodářskou krizi. Postaveny byly pouze tři domy. Č. 482 Rozálie Zaoralové, č. 483 Františka Hýska a č. 484 Jana Bleši.

Obecní přirážky

Obecní přirážky byly jako v roce 1935, tj. 200% na daň domovní a 350% na ostatní daně výnosové.

Sňatky a porody

	Počet narozených	Počet sňatků
Římsko-katol.:	25	13
Československých:	4	3
Bez vyznání:	-	3
Úhrnem	29	19

farář Jan Rozehnal, kaplan Josef Šigut

Úmrtí 1936

Počet úmrtí 20, z toho 5 mužů a 15 žen.

Srážky v roce 1936

Srážky v roce 1935:

Měsíc	Deště v mm	Vodní hodnota sněhu	Celkem
Leden		5 – 7%	20
Únor		11 – 18%	56
Březen			20
Duben			60
Květen			128
Červen			90
Červenec			175
Srpen			68
Září			52
Říjen			75
Listopad			17
Prosinec			7
Úhrnem			768

„Habešanky“

V tomto roce, kdy Itálie válčila v Habeši, byly nazvány vložky pod tlumoky „habešanky“.

"Národní slavnost", 28.6.1936, květinová slavnost škol - pampelišky

"Národní slavnost", 28.6.1936, květinová slavnost škol - poměnky

"Národní slavnost", 28.6.1936, květinová slavnost škol - macešky

"Národní slavnost", 28.6.1936, květinová slavnost škol - kopretiny

"Národní slavnost", 28.6.1936, květinová slavnost škol - vlčí máky

"Národní slavnost", 28.6.1936, květinová slavnost škol - růže